

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIŠ KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS

2020-09-04 Nr. 4D-2020/1-865

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2020 m. birželio 29 d. gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama ir – Skundas) dėl Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama ir – KD, Kalėjų departamentas) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai pateikiant Pareiškėjui neišsamų 2020 m. birželio 11 d. atsakymą Nr. 2S-2165.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „Seimo kontrolierių įstaigoje pagal Pareiškėjo skundą buvo priimta Pažyma dėl X skundo prieš Lukiškių tardymo izoliatorių-kalėjų ir Kalėjų departamentą (2017-10-30 Nr. 4D-2017/1-616) [...], kurioje Seimo kontrolierius pateikė rekomendacijas, kad [...] KD darbuotojas T. M. [*Seimo kontrolieriui asmens vardas ir pavardė žinomi*] būdamas galimai suinteresuotu bei šališku asmeniu Pareiškėjo atžvilgiu neturėjo rengti atsakymų į mano teikiamus prašymus bei skundus KD [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Į Pareiškėjo kitą (2020-04-27) skundą atsakė KD 2020-06-11 raštu Nr. 2S-2165, kuriame apie Pareiškėjo nusiskundimus dėl Seimo kontrolieriaus rekomendacijų (ne)vykdymo išvis nepasisakoma ir į tai nėra atkreipiamas joks dėmesys (nors Pareiškėjo skundas buvo būtent dėl to). Vietoje Pareiškėjo nusiskundimų dėl Seimo kontrolieriaus rekomendacijų nevykdymo KD, pastarasis minėtame rašte aiškina ir nagrinėja išvis kitus dalykus, dėl kurių Pareiškėjas išvis niekada ir niekam nesiskundė ir dėl kurių Pareiškėjo skunduose Seimo kontrolieriui netgi joks ginčas nebuvo keltas [...]“.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. 2017 m. balandžio 26 d. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo Pareiškėjo skundą dėl tuomečio Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo (toliau vadinama ir – LTI-K) pareigūno A. L. ir KD pareigūno T. M. (*Seimo kontrolieriui asmenų vardai ir pavardės žinomi*) veiksmų (neveikimo), t. y. dėl Pareiškėjo skundų nagrinėjimo galimai nesilaikant objektyvumo principo.

5. Seimo kontrolierius, ištyręs Pareiškėjo 2017 m. balandžio 26 d. skundą, 2017 m. spalio

30 d. parengė pažymą Nr. 4D-2017/1-616. Šioje pažymoje nurodoma:

5.1. „[...] Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus m. 3-iajame policijos komisariate atliekamas ikiteisminis tyrimas Nr. 01-1-06168-15 dėl to, kad 2015 m. sausio 28 d. apie 9 val. LTI-K pareigūnai galimai sumušė Pareiškėją; atliekant ikiteisminį tyrimą šioje byloje, LTI-K pareigūnai A. L. ir T. M. buvo apklausti liudytojais *apie savo galimai padarytą nusikalstamą veiką*; iki šios dienos jų procesinis statusas nėra pakeistas; 2016 m. gruodžio 2 d. Vilniaus apylinkės prokuratūros Trečiojo skyriaus prokurorė V. G. raštu kreipėsi į KD ir LTI-K prašydama imtis visu įmanomų priemonių užtikrinti, jog rašte išvardinti pareigūnai, t. y. ir A. L., ir T. M., neturėtų tiesioginio kontakto su Pareiškėju; nepaisant šio prokurorės rašto, pareigūnui T. M. buvo pavesta išnagrinėti keturis, o pareigūnui A. L. – tris Pareiškėjo kreipimusis [...]. Šios aplinkybės patvirtina Pareiškėjo teiginius ir leidžia abejoti, ar jo kreipimaisi į LTI-K ir KD buvo išnagrinėti nešališkai, laikantis konstitucinio atsakingo valdymo (gero administravimo) ir kitų viešojo administravimo principų“;

5.2. „Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl LTI-K pareigūno A. L. ir KD pareigūno T. M. veiksmų (neveikimo), t. y. jo skundų nagrinėjimo galimai nesilaikant objektyvumo principo, pripažinti pagrįstu“;

5.3. „Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius KD direktoriui rekomenduoja imtis priemonių, kad ateityje pareiškėjų kreipimaisi būtų nagrinėjami laikantis konstitucinio atsakingo valdymo (gero administravimo) ir kitų viešojo administravimo principų, o pareigūnai, rengdami atsakymus į šiuos kreipimusis, vengtų net šališkumo regimybės.“

6. 2017 m. gruodžio 7 d. Seimo kontrolierių įstaigoje gautas 2017 m. gruodžio 4 d. KD raštas Nr. 1S-4603, kuriuo Seimo kontrolierius buvo informuotas apie 2017 m. spalio 30 d. pažymoje Nr. 4D-2017/1-616 pateiktos rekomendacijos vykdymą.

Šiame rašte nurodoma:

6.1. „Kalėjimų departamente 2017-05-22 gautas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) 2017-05-17 raštas Nr. S-1050-(1.5) „Dėl pavedimo atlikti tyrimą“ (toliau – VTEK raštas), kuriame nurodyta atlikti tyrimą dėl Kalėjimų departamento Priežiūros skyriaus vyresniojo inspektoriaus T. M. [...] elgesio atitiktis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo (toliau – VPIDVTĮ) 3 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų bei 11 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatomis, įvertinti nuteistojo X 2017-05-08 skunde išdėstytas aplinkybes [...]“;

6.2. „[...] X 2017-05-08 skundu, adresuotu VTEK, apskundė Kalėjimų departamento Priežiūros skyriaus vyresniojo inspektoriaus T. M. [...] veiksmus, dėl kurių, pareiškėjo manymu, kilo viešųjų ir privačių interesų konfliktas, nes pirmiau nurodyti pareigūnai nenusišalindavo nuo X skundų ir pareiškimų nagrinėjimo procedūrų Kalėjimų departamente [...] 2015–2017 metų laikotarpiu, nors dėl jų 2015-01-02 įvykdytų veiksmų prieš X Vilniaus apskrities Vyriausiojo policijos komisariato 3-iajame policijos komisariate pradėtas ikiteisminis tyrimas [...]“;

6.3. „Kalėjimų departamento direktoriaus 2017 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. V-223 sudaryta komisija (toliau – Komisija) [...] atliko tarnybinį patikrinimą dėl pataisos pareigūnų veiksmų įvertinimo. Tarnybinio patikrinimo metu buvo konstatuota, kad Komisija, nenustačiusi fakto, kad pareigūnai T. M. [...] yra pažeidę VPIDVTĮ 3 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų bei 11 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, atmeta ir kitus jiems suformuluotus įtarimus [...]. 2017-06-16 Tarnybinio patikrinimo išvada [...] bei dokumentinė medžiaga 2017-06-17 įvertinimui buvo išsiųsta VTEK. Kalėjimų departamente iš VTEK 2017-06-28 buvo gautas raštas Nr. S-1400-(1.5), kuriame nurodoma, kad VTEK [...] pripažino, kad tarnybinio patikrinimo išvadoje pateiktas T. M. [...] veiksmų įvertinimas atitinka VPIDVTĮ nuostatas.“

7. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2020 m. balandžio 28 d. gavo Pareiškėjo

2020 m. balandžio 27 d. skundą dėl KD pareigūno T. M. veiksmų (neveikimo), t. y. Pareiškėjo skundų nagrinėjimo galimai nesilaikant objektyvumo principo.

Skunde, be kitų aplinkybių, Pareiškėjas nurodė:

7.1. „Seimo kontrolierių įstaigoje buvo išnagrinėtas mano skundas prieš Lukiškių tardymo izoliatorių-kalėjimą [...] ir Kalėjimų departamentą ir surašyta atitinkama pažyma [...]. Mano skundas Seimo kontrolierių įstaigoje buvo pripažintas pagrįstu dėl to, kad aukščiau paminėti pareigūnai, t. y. [...] KD pareigūnas T. M. būdami galimai suinteresuoti ir šališki asmenys mano atžvilgiu neturėjo teisės rengti atsakymų į mano teikiamus skundus ir prašymus minėtoms įstaigoms, nes buvo apklausinėjami liudytojais atliekant ikiteisminio tyrimo veiksmus baudžiamojoje byloje [...]“;

7.2. „Tačiau nepaisant Seimo kontrolieriaus pažymoje pateikiamų LR Konstitucinio Teismo ir kt. išaiškinimų KD darbuotojas T. M. būdamas akivaizdžiai neobjektyvus ir šališkas mano atžvilgiu, būdamas suinteresuotas administracinių procedūrų baigtimi ir toliau nuolat rengia atsakymus į mano teikiamus skundus KD dėl kalinimo sąlygų, ir nepriima sprendimų nusišalinti nuo dalyvavimo administracinėse procedūrose nei jis pats, nei tokių sprendimų nepriima jo vadovybė KD“;

7.3. „[...] prašau išsiaiškinti: kodėl KD ignoruoja tiek LR Seimo kontrolieriaus pažymose teikiamas rekomendacijas, tiek gerus viešojo administravimo principus [...]?“

8. Seimo kontrolierius 2020 m. gegužės 7 d. pateikė tarpininkavimo raštą Nr. 4D-2020/1-549/3D-1705, kuriuo atsisakė tirti Pareiškėjo 2020 m. balandžio 27 d. skundą, nes jis pirmiausia nagrinėtinas kitoje įstaigoje, t. y. Kalėjimų departamente. Šiuo raštu Seimo kontrolierius Kalėjimų departamento direktoriaus prašė atidžiai išnagrinėti Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes ir teisės aktų nustatyta tvarka bei terminais pateikti Pareiškėjui motyvuotą atsakymą, kartu išsiaiškinti, ar nagrinėjant Pareiškėjo skundus yra užtikrinama jo teisė į gerą administravimą; ar nėra pažeidžiamas objektyvumo principas, o, nustatčius pažeidimų, pagal kompetenciją imtis priemonių jiems šalinti.

9. 2020 m. birželio 11 d. raštu Nr. 2S-2165 KD atsakė į Pareiškėjo 2020 m. balandžio 27 d. skundą.

Šiame rašte nurodoma:

9.1. „[...] Kalėjimų departamente [...] gautas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) 2017-05-17 raštas Nr. S-1050-(1.5) „Dėl pavedimo atlikti tyrimą“, kuriame buvo nurodyta atlikti tyrimą dėl Kalėjimų departamento Priežiūros skyriaus vyresniojo inspektoriaus T. M. [...] elgesio atitikties Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo (toliau – VPIDVTĮ) 3 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų bei 11 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatoms, įvertinti Jūsų 2017-05-08 skunde išdėstytas aplinkybes [...]“;

9.2. „[...] Savo 2017-05-08 skundu, adresuotu VTEK, apskundėte T. M. [...] veiksmus, dėl kurių, Jūsų manymu, kilo viešųjų ir privačių interesų konfliktas, nes pirmiau nurodyti pareigūnai nenusišalindavo nuo Jūsų skundų ir pareiškimų nagrinėjimo procedūrų Kalėjimų departamente [...] 2015–2017 metų laikotarpiu, nors dėl jų 2015-01-02 įvykdytų veiksmų Jūsų atžvilgiu Vilniaus apskrities Vyriausiojo policijos komisariato 3-iajame policijos komisariate pradėtas ikiteisminis tyrimas [...]“;

9.3. „Kalėjimų departamento direktoriaus 2017 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. V-223 sudaryta komisija (toliau – Komisija) [...] atliko tarnybinį patikrinimą dėl pataisos pareigūnų veiksmų įvertinimo. Tarnybinio patikrinimo metu buvo konstatuota, kad Komisija, nenustačiusi fakto, kad pareigūnai T. M. [...] yra pažeidę VPIDVTĮ 3 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų bei 11 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, atmetė ir kitus jiems suformuluotus įtarimus [...]. 2017-06-16 Tarnybinio patikrinimo išvada [...] bei dokumentinė medžiaga įvertinimui buvo išsiųsta VTEK. Iš VTEK 2017-06-28 buvo gautas raštas Nr. S-1400-(1.5), kuriame nurodoma, kad VTEK [...] pripažino, kad tarnybinio patikrinimo išvadoje pateiktas T. M. [...] veiksmų įvertinimas atitinka VPIDVTĮ nuostatas. Apie šį sprendimą buvote informuotas ir Jūs“;

9.4. „Pažymime, kad laikotarpiu nuo 2017-10-30 iki šiol T. M. nagrinėjo šešis Jūsų skundus [...]. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad Kalėjų departamento pateikti raštai į Jūsų skundus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 183 str. nuostatomis, gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Tačiau duomenų, apie teismo pripažintus netinkamai išnagrinėtus Jūsų skundus, Kalėjų departamente negauta. Atsižvelgiant į anksčiau nurodytą, VTEK priimtą sprendimą, kad T. M. nešališkai, sąžiningai ir tinkamai atliko tarnybines pareigas, Kalėjų departamento vadovybė nenušalino T. M. nuo Jūsų skundų nagrinėjimo [...]. Įvertinus anksčiau nurodytą, konstatuotina, kad Jūsų skundas yra nepagrįstas.“

10. Seimo kontrolierius 2020 m. liepos 29 d. raštu Nr. 4D-2020/1-865/3D-2061 kreipėsi į Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros Trečiojo skyriaus prokurorę V. G., prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2020 m. rugpjūčio 5 d. Seimo kontrolierius gavo Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros Trečiojo skyriaus 2020 m. rugpjūčio 3 d. raštą Nr. IBPS-S-409516-20.

Šiame rašte nurodoma:

10.1. „Informuojame, kad [...] ikiteisminiame tyrime Nr. 01-1-06168-15 [...] T. M. 2016-05-05 buvo apklausti specialiaisiais liudytojais. Jiems įtarimai pareikšti nebuvo. 2018-05-17 ikiteisminiame tyrime Nr. 01-1-06168-15 prokurorė surašė kaltinamąjį aktą ir bylą perdavė į teismą. [...] ir T. M. buvo įrašyti į liudytojų kviečiamų į teismo posėdį sąrašą“;

10.2. „Vilniaus apylinkės prokuratūros prokurorės įpareigojimas atsakingoms institucijoms galiojo pirminėje tyrimo stadijoje, aiškinantis svarbias tyrimui aplinkybes, vėlesnėje tyrimo stadijoje – tik įtariamųjų atžvilgiu.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

11. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo:

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 13) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. [...]“

12. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (BVK):

183 straipsnio „Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas“ 3 dalis – „Kalėjų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.“

13. Kalėjų departamento nuostatų, patvirtintų 2012 m. vasario 28 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-58 (toliau vadinama ir – Nuostatai):

13.1. 1 punktas – „Kalėjų departamentas [...] yra įstaiga prie Teisingumo ministerijos, kurios paskirtis – metodiškai vadovauti ir kontroliuoti probacijos tarnybų ir laisvės atėmimo vietų įstaigų veiklą“;

13.2. 8 punktas – „Kalėjų departamentas, siekdamas jam nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: [...] 8.3. prižiūri ir kontroliuoja bausmių (išskyrus baudas), baudžiamojo poveikio

priemonių (išskyrus turto konfiskavimą, išplėstinį turto konfiskavimą ir įmokas į nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondą), auklėjamojo poveikio priemonių (išskyrus atidavimą į specialią auklėjimo įstaigą) ir kardamosios priemonės – suėmimo vykdymą Kalėjų departamentui pavaldžiose įstaigose; [...]; 8.31. nustatyta tvarka nagrinėja asmenų prašymus, skundus ir pranešimus, priskirtinus Kalėjų departamento kompetencijai; [...];“

13.3. *13 punktas* – „Kalėjų departamentui vadovauja direktorius, kuris yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas teisingumo ministrui“;

13.4. *17 punktas* – „Kalėjų departamento direktorius: 17.1. sprendžia Kalėjų departamento kompetencijai priskirtus klausimus ir atsako už Kalėjų departamentui nustatytų veiklos tikslų pasiekimą, veiklos planavimą ir organizavimą, funkcijų atlikimą; [...] 17.3. pagal kompetenciją užtikrina, kad Kalėjų departamente būtų laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų; [...]; 17.5. sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, leidžia įsakymus ir kontroliuoja, kaip jie vykdomi, pasirašo įgaliojimus, kitus vidaus administravimo dokumentus; [...] 17.8. priima į pareigas ar atleidžia iš jų institucijos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, skatina juos, skiria jiems nuobaudas ir pašalpas (jei įstatymų nustatytais atvejais nepaveda to daryti departamento direktoriaus pavduotojui); 17.9. atlieka kitas įstatymų ir kitų teisės aktų jam pavestas funkcijas.“

Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

14. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama – LVAT) 2011 m. balandžio 19 d. nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. A-143-2876/2011, nurodė:

„Laisvės atėmimo institucijų sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti *objektyviais* duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai [...].“

15. LVAT 2012 m. gruodžio 20 d. sprendime, priimtame administracinėje byloje Nr. A-822-3206-12, konstatavo:

„Pagal Tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto (2008 m. lapkričio 6 d. įstatymo Nr. X-1791 redakcijos) 5 straipsnį, Kalėjų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos (pagal Statuto 2 straipsnio 1 dalį, pataisos namai yra Kalėjų departamentui pavaldi įstaiga) savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Bausmių vykdymo kodeksu, Baudžiamuoju kodeksu, Baudžiamojo proceso kodeksu, Suėmimo vykdymo įstatymu, kitais įstatymais, šiuo statutu, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir kitais teisės aktais. Pagal Statuto 4 straipsnį, Kalėjų departamento ir jam pavaldžių įstaigų veikla grindžiama teisingumo, teisėtumo, žmogaus teisių ir laisvių gerbimo, suimtųjų ir nuteistųjų lygybės prieš suėmimo ir bausmių vykdymo įstatymus, humanizmo, bausmių vykdymo individualizavimo, progresyvaus bausmių atlikimo ir viešumo principais. Panevėžio pataisos namai ir Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, *objektyvumo*, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principus (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktas).“

Tyrimo išvados

16. Pareiškėjas teigia, kad KD 2020 m. birželio 11 d. atsakymas Nr. 2S-2165 yra neišsamus, t. y., nebuvo paaiškinta, kodėl nevykdomos Seimo kontrolieriaus 2017 m. spalio 30 d. pažymoje Nr. 4D-2017/1-616 pateiktos rekomendacijos ir KD pareigūnui T. M. toliau leidžiama nagrinėti

Pareiškėjo skundus.

17. Nagrinėdamas pareiškėjų skundus KD, kaip viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų, išsamumo principo, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, ir objektyvumo principo, kuris reiškia, kad oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs.

Pažymėtina, kad LVAT, atskleisdamas objektyvumo principo turinį, 2011 m. balandžio 19 d. nutartyje pabrėžė, jog laisvės atėmimo institucijų, t. y., ir KD, sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai (šios pažymos 11, 13.1, 13.2, 14, 15 punktai).

18. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Seimo kontrolierius, ištyręs Pareiškėjo 2017 m. balandžio 26 d. skundą, 2017 m. spalio 30 d. parengė pažymą Nr. 4D-2017/1-616, kuria KD direktoriui rekomendavo *imtis priemonių*, kad ateityje pareiškėjų kreipimaisi būtų nagrinėjami laikantis konstitucinio atsakingo valdymo (gero administravimo) ir kitų viešojo administravimo principų, o pareigūnai, rengdami atsakymus į šiuos kreipimusis, vengtų net šališkumo regimybės. KD 2017 m. gruodžio 4 d. raštu Nr. 1S-4603 Seimo kontrolierius buvo informuotas, jog KD *ėmėsi priemonių*, kad asmenų, įskaitant ir Pareiškėjo, skundai būtų nagrinėjami objektyviai ir nešališkai, t. y., atliko tarnybinį patikrinimą, kurio metu nustatyta, jog KD pareigūnas T. M. teisės aktų reikalavimų nepažeidė, tinkamai atlieka valstybės tarnautojo pareigas, išsamiai, objektyviai ir nešališkai nagrinėja asmenų, įskaitant ir Pareiškėjo, skundus. Seimo kontrolierius 2020 m. balandžio 28 d. gavo Pareiškėjo 2020 m. balandžio 27 d. skundą, kuriame nurodoma, kad, nepaisant Seimo kontrolieriaus rekomendacijų, galimai šališkas KD pareigūnas T. M. ir toliau nagrinėja jo skundus. Seimo kontrolierius 2020 m. gegužės 7 d. tarpininkavimo raštu Nr. 4D-2020/1-549/3D-1705 atsisakė tirti Pareiškėjo 2020 m. balandžio 27 d. skundą ir persiuntė jį KD nagrinėti pagal kompetenciją. Vykdydamas Seimo kontrolieriaus prašymą, *KD išsamiai raštu Nr. 2S-2165 atsakė į Pareiškėjo 2020 m. balandžio 27 d. skundą*, t. y., paaiškino, jog pagal Seimo kontrolieriaus rekomendacijas KD *ėmėsi priemonių*, kad asmenų, įskaitant ir Pareiškėjo, skundai būtų nagrinėjami objektyviai ir nešališkai, atliko tarnybinį patikrinimą, kurio metu nustatyta, jog KD pareigūnas T. M. teisės aktų reikalavimų nepažeidė, tinkamai atlieka valstybės tarnautojo pareigas, išsamiai, objektyviai ir nešališkai nagrinėja asmenų, įskaitant ir Pareiškėjo, skundus, nė vienas iš šešių Pareiškėjui KD pareigūno T. M. parengtų atsakymų teismo sprendimu nebuvo pripažinti kaip pažeidžiantys teisės aktų reikalavimus.

Šio tyrimo metu taip pat buvo gauti duomenys, jog ikiteisminis tyrimas Nr. 01-1-06168-15 dėl to, kad 2015 m. sausio 28 d., apie 9 val., pareigūnai, įskaitant ir KD pareigūną T. M., galimai sumušė Pareiškėją, yra baigtas, pirmiau nurodytam pareigūnui įtarimai pareikšti nebuvo, o Vilniaus apylinkės prokuratūros prokurorės įpareigojimas atsakingoms institucijoms imtis visų įmanomų priemonių užtikrinti, jog pareigūnai, t. y. ir A. L., ir T. M., neturėtų tiesioginio kontakto su Pareiškėju, sukėlęs abejonių KD pareigūno T. M. nešališkumu nagrinėjant Pareiškėjo skundus, yra negaliojantis (šios pažymos 10 punktas).

Atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys ir į tai, jog KD vadovauja direktorius, kuris sprendžia KD kompetencijai priskirtus klausimus, atsako už KD veiklos funkcijų atlikimą, pagal kompetenciją užtikrina, kad KD būtų laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų, kontroliuoja KD pareigūnų veiklą, įskaitant ir tai, kad jų parengti raštai į asmenų, t. y., ir į Pareiškėjo, kreipimusis būtų objektyvūs ir nešališki (šios pažymos 13.3, 13.4 punktai). Tai reiškia, kad T. M., kaip KD pareigūnas, nepriima vienašališkų sprendimų Pareiškėjo atžvilgiu, jo veikla yra kontroliuojama, KD direktorius užtikrina, kad nekiltų abejonių jam pavaldžių pareigūnų, įskaitant ir T. M., nešališkumu.

Tuo atveju, jei Pareiškėjas ateityje suabejotų gauto konkretaus KD atsakymo teisėtumu, pagrįstumu ir objektyvumu, jis turi teisę jį teisės aktų nustatyta tvarka skųsti apygardos administraciniam teismui (šios pažymos 12 punktas).

Šios aplinkybės leidžia teigti, kad šiuo metu nėra teisinio pagrindo abejoti KD pareigūno T. M. nešališkumu nagrinėjant Pareiškėjo skundus, KD ėmėsi / imasi pakankamų priemonių užtikrinti objektyvų asmenų kreipimusi nagrinėjimą ir apie tai išsamiai 2020 m. birželio 11 d. raštu Nr. 2S-2165 informavo Pareiškėją.

19. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundas dėl KD pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai pateikiant Pareiškėjui neišsamų 2020 m. birželio 11 d. atsakymą Nr. 2S-2165, yra nepagrįstas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundą dėl KD pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai pateikiant Pareiškėjui neišsamų 2020 m. birželio 11 d. atsakymą Nr. 2S-2165, atmesti.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas